

Центральноукраїнський національний технічний університет
Кафедра економічної теорії, маркетингу та економічної кібернетики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор

_____ В.М. Кропівний
«_____» _____ 2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГЛОБАЛЬНА ЕКОНОМІКА

галузь знань	07 Управління та адміністрування
спеціальність	075 Маркетинг,
галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність	051 Економіка
спеціалізація	Економічна кібернетика
факультет	Обліку та фінансів

2017-2018 навчальний рік

Робоча програма дисципліни „Глобальна економіка” для студентів денної та заочної форми навчання за галузями знань 07 „Управління та адміністрування”, 05 „Соціальні та поведінкові науки”; спеціальностей 075 „Маркетинг”, 051 „Економіка” (спеціалізація „Економічна кібернетика”).
28 серпня, 2017 року. – 43 с.

Розробник: Яковенко Роман Валерійович – доцент кафедри ЕТМЕК, к.е.н., доцент

Робоча програма схвалена на засіданні кафедри економічної теорії, маркетингу та економічної кібернетики

Протокол від « 28 » серпня 2017 року № 1

В.о. завідувача кафедри економічної теорії, маркетингу та економічної кібернетики

_____ Р. І. Жовновач

« 28 » серпня 2017 р.

Декан факультету обліку та фінансів

_____ Г. М. Давидов

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань - 05 Соціальні та поведінкові науки; галузь знань - 07 Управління та адміністрування	Нормативна	
Загальна кількість годин – 120	Спеціальність - 075 Маркетинг; спеціальність - 051 Економіка (спеціалізація Економічна кібернетика)		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: „магістр”	Рік підготовки:	
		5-й	5-й
		Семестр	
		9-й	9-й
		Лекції	
		28 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	2 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		78 год.	114 год.
		Вид контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Глобальна економіка – це відносно новий навчальний курс, вивчення якого обумовлюється об'єктивними процесами світового господарювання та посиленням інтеграційних процесів у межах сучасного світоустрою. В межах глобальної економіки розглядаються процеси формування сучасного світового господарського організму, який характеризується суперечливістю та послідовністю розвитку глобальних економічних процесів і тенденцій.

Мета викладання навчальної дисципліни: формування у студентів знань умов і факторів становлення, та механізмів функціонування глобальної економіки.

Завдання дисципліни:

- виявлення системної сутності економічної глобалізації, з'ясування її передумов та об'єктивних чинників;
- визначення глибини впливу глобальних трансформацій на світові інтеграційні процеси, на роль національних держав та національних економік в умовах глобального поділу праці;
- ідентифікація основних параметрів глобального розвитку, інституціоналізація визначальних рис сучасного економічного глобалізму;
- визначення глобального господарського механізму та його трансформації, сучасних ринкових та інституціональних методик глобального менеджменту;
- аналіз особливостей формування національних і міжнародних стратегій розвитку в умовах становлення постіндустріальної „нової” системи господарювання;
- застосування інтеграційних принципів для пояснення природи становлення глобальної економіки;
- урахування історичного досвіду для визначення прогностичних варіантів подальшого розвитку світової економіки та її глобалізації.

Предмет дисципліни: відносини між суб'єктами глобального бізнесу, що визначаються специфікою, закономірностями і тенденціями сучасних економічних трансформацій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- природу, передумови та фактори становлення глобальної економіки;
- закономірності та суперечності глобальної корпоратизації бізнесу;
- генезис глобальної економічної інтеграції, різні підходи до його вивчення;
- характер, форми, моделі та конкурентні переваги регіональної економічної інтеграції в глобальних умовах розвитку;
- динаміку процесів інституціоналізації глобального економічного поступу;
- форми та механізми соціалізації та екологізації глобальної економіки;
- механізми та інструментарій антициклічного регулювання економік у глобальній системі;

- причини несприйняття глобалізаційних процесів певною часткою населення земної кулі;
- дію конкурентних механізмів глобального ринку;
- напрями інтеграції України в глобальний економічний простір.

уміти:

- відрізняти закономірності економічного поступу розвинених держав світу та країн, що розвиваються;
- характеризувати сучасний постіндустріальний рівень господарювання, на якому перебувають країни-лідери сучасного світового розвитку;
- аналізувати тенденції глобалізації економічного розвитку;
- виявляти та оцінювати проблеми розвитку міжнародного бізнесу в умовах глобалізації;
- формулювати і оцінювати дедалі зростаючу роль міжнародних регуляторних органів і організацій, в тому числі й економічних;
- розробляти стратегічні заходи для забезпечення міжнародної конкурентоспроможності товарів, послуг, підприємств, галузей, міжгалузевих комплексів;
- організовувати процеси управління міжнародною економічною діяльністю регіонів, галузей, міжгалузевих комплексів;
- формулювати відмінність та діалектичну єдність між технологічним і людським розвитком сучасної глобальної економіки;
- визначати регулятивні пріоритети формування сучасної міжнародної економічної політики.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки магістрів.

Вивчення змісту дисципліни базується на знаннях макроекономіки та національної економіки (метод агрегування), розміщення продуктивних сил (принцип територіальної організації та концентрації), економічної історії (принцип історизму), менеджменту (принцип відносної керованості), міжнародної економіки, міжнародної економічної діяльності України, міжнародних фінансів (актуальний аналіз наявних подій і процесів).

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Економічна природа глобальних трансформацій.

Глобалізація: етимологія та суспільно-історичний зміст. Економічний зміст процесу глобалізації. Передумови та об'єктивний характер глобалізації.

Вихід інтересів національних господарюючих суб'єктів за межі територіальних кордонів окремих держав. Підняття приватних національних економічних проблем на глобальний світовий рівень сприйняття. Необхідність координації в загальносвітових масштабах національних економік та фінансових політик з метою створення єдиного світового порядку.

Головні показники глобалізації компанії. Глобалізація на рівні окремої галузі. Головні показники глобалізації галузі. Глобалізація на рівні окремої країни.

Форми прояву глобалізації. Становлення загальнопланетарного науково-інформаційного простору. Швидкий ріст світового фінансового ринку. Різне збільшення обсягів і швидкості переміщення капіталів. Становлення єдиного світового виробництва на базі розміщення складових частин виробничо-збутового процесу в різних країнах. Виникнення нових глобальних економічних суб'єктів. Уніфікація ведення бізнесу. Формування нової системи глобального керування.

Перешкоди на шляху глобалізації. Нерівномірність розміщення сировинних та енергетичних ресурсів. Відмінність соціально-економічних систем. Ідеологічні розбіжності та релігійні обмеження.

Глобалістика та її характерні ознаки. Напрями глобалістики: філософсько-методологічний, природничо-науковий, технолого-економічний, соціо-природничий, соціальний напрям, політичний напрям, культурологічний напрям, прогностичний напрям.

Тема 2. Становлення глобальної економіки.

Підходи щодо дослідження міжнародних економічних трансформацій. Традиційний підхід. Використання класичних вестфальських, геополітичних уявлень про міжнародну економіку. Політична карта світу. Сучасний геоекономічний підхід до вивчення глобальної економіки. Геоекономічний атлас. Концепція „світ без кордонів”.

Джерело формування повноцінного геоекономічного простору. Інтернаціоналізовані відтворювальні ядра: інтернаціоналізовані частки виробництва та інтернаціоналізовані частки сфери обігу.

Принципи взаємодії національних економік із зовнішнім глобальним середовищем. Виродження традиційних корпорацій та заміна їх на тимчасово діючі консорціуми в межах інтернаціоналізованих відтворювальних ядер. Геокультурний простір та культурографічні утворення. Лімітрофи.

Часові параметри і горизонти глобалізації. Концепція глобалізації як зміни форми історичного процесу (концепція „архаїчної глобалізації”). Концепція глобалізації як сучасного економічного феномену. Концепція протоглобалістів. Концепція глобалізації як позачасової властивості, що іманентно притаманна світовому суспільству (концепція Азроянца).

Тема 3. Регулятивні інститути глобальної економіки.

Об'єктивність формування глобальної системи регулювання світогосподарських відносин. Становлення глобально інтегрованої регулюючої системи, її чинники та передумови. Широке і швидке розповсюдження інформаційних технологій. Піднесення ролі гуманітарного капіталу. Необхідність найбільш повного використання переваг вільного руху основних факторів виробництва. Тенденції зростаючої транснаціоналізації мікро- та макроекономічного регулювання. Структура мегарівня регулювання. Зміна базових орієнтирів економічної ефективності розподілу ресурсів. Створення загальносвітового інституційного середовища для конкуренції.

Проблеми глобальної регулюючої системи. Дисбаланс між процесами лібералізації основних факторів виробництва в рамках світогосподарської системи та процесами створення системи міжнародних норм регулювання. Його принципові моменти. Економічна та Соціальна рада ООН.

Глобальні регуляторні інститути: міждержавні (міжурядові) та недержавні; універсальні, відкриті для всіх держав, і спеціалізовані; організації загальної компетенції, що охоплюють всі сфери політичних, економічних, соціальних та культурних відносин і спеціальної компетенції; міждержавні та наддержавні організації, рішення яких безпосередньо поширюються на фізичних і юридичних осіб держав-членів організацій; відкриті організації та закриті.

Класифікація регулятивних інститутів за сферами діяльності: організації, призначені для вирішення комплексних політичних, економічних, соціальних і екологічних проблем; організації, які регулюють світові фінансові ринки і міжнародні валютно-фінансові відносини; організації, що регулюють товарні ринки і міжнародні торговельні відносини; регіональні міжнародні організації.

Вплив глобальної регулюючої системи СОТ на розвиток світової економіки. Перетворення ГАТТ на СОТ. Поширення процесу лібералізації. Пришвидшення розвитку і темпу інновацій у країнах, що перебувають на більш низькому рівні розвитку. Ефективність міжнародних регулюючих механізмів. Функції СОТ та їх протиріччя з іншими регулюючими організаціями: Конференцією ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД), Комісією ООН з права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ), Міжнародною торговою палатою, Міжнародним валютним фондом (МВФ), Групою Світового банку, Організацією економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР).

Тема 4. Політекономія глобального економічного циклу.

Циклічність як об'єктивна закономірність глобального економічного розвитку. Класифікація економічних циклів за тривалістю: аграрні надмалі цикли, фінансово-економічні малі цикли, промислові (ділові) середні цикли, будівельні середні цикли, великі цикли кон'юнктури, надвеликі вікові цикли. Характеристика різних економічних циклів. Матеріальні основи ділових циклів. Синхронізація певних стадій різних економічних циклів.

Обґрунтування теорії циклів і роль М.І. Туган-Барановського. Сектор, що лідирує. Історія криз в Англії. Взаємозв'язок між цінами на залізо та фазами

циклу. М. Кондратьєв та методи математичної регресії. Підвищувальна та понижувальна стадії економічного циклу. „Довгі хвилі” Кондратьєва.

Великі цикли кон'юнктури та їх наслідки. Ядро саморозвитку технологічного укладу. Технологічний (техніко-економічний) уклад. Перший, другий, третій, четвертий, п'ятий і шостий технологічний уклади та їх характеристика. Місце України в структурі технологічних укладів. Йозеф Шумпетер, ідея перенакопичення капіталу та його зв'язок з технічним прогресом. Інноваційна та імітаційна складові циклу великої кон'юнктури.

Структурно-циклічна криза України. Трансформація господарських пропорцій та економічної системи в цілому, некерованість цими процесами. Роль інноваційної економіки у подоланні проблем, що виникають на ринку фінансових спекуляцій.

Глобальна фінансова та виробнича криза. Фінансово-інвестиційна сфера як комплекс із найвищим рівнем глобалізації. Механізм блукаючих фінансових криз. Мексиканська криза 1994-1995 рр., криза в країнах Південно-Східної Азії 1997-1998 рр., внутрішній дефолт 1998 р. у Росії, зовнішній дефолт 2001 р. в Аргентині. Послідовність фінансових та виробничих криз.

Тема 5. Механізми функціонування глобальних ринків.

Глобальний ринок капіталів та його сегменти. Ринок капіталів англomовних країн. Японський ринок капіталу. Європейський континентальний ринок. Різні форми управління інститутами фондового ринку. Узгодження форм співробітництва основних світових фінансових центрів.

Глобальні ринки робочої сили. Ринок трудових ресурсів глобальної економіки та його специфічні риси: гнучкість робочої сили, виникнення стратегії соціальної політики, існування глобальних лідерів. Стратегія соціальної політики. Глобальні лідери та обслуговування ними споживачів на новій основі.

Глобальна економіка та „філософія світового виробництва”. Важливість якості, вартості, часу реалізації замовлення, рівня обслуговування покупця на всіх етапах організації бізнесу, ступінь залучення до розв'язання нових завдань робітників і службовців. Пріоритети глобального лідерства: безвідходне виробництво, виробничий контроль, інформаційні потоки, профілактичне технічне обслуговування, стандарти системи вимірювань.

Характеристика основних постулатів бізнес-етики в умовах глобальної економіки. Кодекс поведінки. Моральність і мораль. Соціокультурне середовище.

Тема 6. Конкурентне лідерство глобальних корпорацій.

Глобалізація товарних ринків. Еволюція категорії „товар”. Пріоритети сучасних міжнародних товарно-грошових відносин. Ефект масштабу виробництва та неспроможність його застосування внутрішньо орієнтованими компаніями. Одержання додаткової інформації та знань як визначальне джерело конкурентоспроможності у сучасних умовах. Глобальна галузь і глобальна фірма, їх сприйняття ринкових відносин.

Відмінність між національними і корпоративними інтересами та її загострення. Національні економічні інтереси: забезпечення самозбереження

держави, стабільне економічне зростання, високий життєвий рівень і якість життя народу. Прямі іноземні інвестиції. Пріоритети діяльності сучасних корпорацій.

Еволюція корпоративних структур: перехід від вузької функціональної спеціалізації до інтеграції у складі управлінської діяльності та в стилі управління, дебюрократизація, скорочення кількості ієрархічних рівнів, трансформація організаційних компаній з пірамідальних у плоскі, децентралізація функцій управління, підвищення значущості новозапровадженої діяльності, підвищення статусу інформаційних і кадрових засобів інтеграції, встановлення філійних форм зв'язку між самою компанією та іншими підприємствами,

Стратегія транснаціональних та мультинаціональних корпорацій. Кластери як форма реалізації глобальних конкурентних переваг. Інноваційні фірми та їх глобальна взаємозалежність. Модель поведінки „флагман – чотири партнери”. Представники неділової інфраструктури.

Тема 7. Процеси регіоналізації в глобальній економіці.

Передумови критики економічної глобалізації. Однополярність світового економічного розвитку. Ідеологія американського глобалізму. Долар США як справжня глобальна валюта, а США як світовий емісійний центр. Валютний кордон та монетарна експлуатація.

Негативні наслідки глобалізації. Загострення конкурентної боротьби. Маніпулювання великими фінансовими та інвестиційними ресурсами. Розрив традиційних зв'язків всередині країни. Деградація неконкурентоспроможного виробництва. Загострення безробіття, масової міграції населення. Ускладнення міжнародних взаємовідносин. Світова диференціація у науково-технологічних доходах.

Альтерглобалізм та його напрямки. Антиглобальні рухи та організації, їх гасла та переконання. Трансформістський та руйнівний напрямки антиглобалістів.

Регіоналізація та глобалізація. ЄС, НАФТА, АТЕС, АСЕАН, МЕРКОСУР. Регіоналізація та суперечності глобального розвитку. Позитивні ефекти регіональної інтеграції. Негативні наслідки регіоналізації. Відмінності регіоналізації від глобалізації.

Новий регіоналізм та його характеристика. Новий регіоналізм і автаркія. Головні завдання нового регіоналізму.

Тема 8. Технологічний ресурс глобального економічного розвитку.

Техносфера та її формування. Надзвичайно високий ступінь розвитку технологій і техніки, матеріального виробництва, науки, озброєнь, і обумовлені всім цим рівень і якість життя населення. Провідні економічні центри техносфери. Закріплення ієрархії країн відповідно з їх положенням у системі функціональних зв'язків техносфери. Концентричні кола забезпечення техносфери.

Екзогенний та ендогенний науково-технічний прогрес. НТП як зовнішня соціально-економічна сила, що підвищує ефективність виробництва. Автономний чи нейтральний НТП. Уречевлений НТП та функція часу. Індукований науково-технічний прогрес. НТП як внутрішня енергія економічної системи. Науково-

технічний прогрес як результат діяльності особливої галузі економіки. Мікроекономічний аналіз та макроекономічні результати НТП.

Індустріально розвинуті країни в умовах глобалізації. Розвиток аграрно-сировинних країн. Нові індустріальні країни та східна модель індустріалізації. Зміна системи світового поділу праці. Роль ресурсного потенціалу у формування моделі індустріалізації.

Інноваційна складова конкурентоспроможності національних економік на сучасному етапі глобального розвитку. Поглиблення міжнародного співробітництва у сфері науки і технологій. Посилення інтернаціоналізації науково-технологічної сфери. Стрімке зростання обсягів наукоємного сектору виробництва національної економіки. Міжнародний науково-технологічний обмін. Використання досягнень „інформаційної економіки” та її можливостей. Рівень розвитку національної інноваційної системи.

Тема 9. Людський ресурс глобальної економіки.

Глобальні виміри демографічної проблеми. Демографічна криза та демографічний вибух. Джерела зростання чисельності населення сучасного світу. Колонізація та доступ до ринків безкоштовної робочої сили як джерело економічного зростання країн „старого” світу. Нові демографічні проблеми: визначення допустимих меж чисельності народонаселення Землі, строки досягнення стабілізації чисельності населення планети, стримування зростання населення в країнах, що розвиваються.

Закон народонаселення Томаса Мальтуса та його значення для сьогодення. Продовольча криза. Проблема якісного складу їжі. Продовольча проблема та її негативний вплив на індустріалізацію країн, що розвиваються.

Міграційні виміри глобалізації. Міграція: історія та сучасність. Сучасні закономірності міграційних процесів. Причини міжнародної міграції робочої сили. Глобальний характер міграції робочої сили. Вплив міграції на формування наукової еліти у США. Розрив у рівні доходів розвинутих країн та країн, що розвиваються.

Еволюція змісту і характеру праці. Зростання продуктивних сил на основі науково-технічного прогресу. Матеріальне і нематеріальне виробництво, зростання ролі сфери послуг. Науково-технічна революція другої половини ХХ століття. Інформаційний технологічний спосіб виробництва. Інтелектуалізація виробництва. Зміна структури зайнятості розвинених країн світу.

Нова економіка. Стрімке впровадження інформаційно-комунікаційних технологій. Розвиток електронної комерції. Зміни в предметах праці. Вироблення нових знань як галузь економіки. Людський капітал та людський потенціал. Еволюція виробничої функції. Зростання ролі інтелектуальної і творчої діяльності людини.

Тема 10. Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів.

Формаційний і цивілізаційний підходи вивчення глобальної економіки. Матеріалістичний характер формаційного підходу, технологічний спосіб виробництва. Первісна, рабовласницька, феодална, капіталістична та

комуністична формації. 3 етапи цивілізаційного підходу: дикунство, варварство, цивілізація. Сутність цивілізації та її 3 стадії. Постіндустріальна економіка та її характеристика.

Закономірності і тенденції розвитку сучасної цивілізації. Процес глобальної інтеграції людства. Інтенсивне формування єдиної світової системи влади. Інтенсивне зростання чисельності населення Землі. Глобальний промислово-сировинний дисбаланс. Теорія трьох хвиль.

Перспективи і потенціал локальних цивілізацій. Поняття „локальні цивілізації”. Цивілізаційні розбіжності та зіткнення цивілізацій Сема Хантінгтона. Цивілізаційне партнерство, його прогнозування. Варіант розвитку „тиха експансія”.

Соціокультурний вимір глобалізації. Модель споживання постіндустріального суспільства. Ідеологічна промисловість та глобалізація стилів життя. Уподібнення (уніфікація) та диференціація.

Політико-правовий вимір глобалізації. Глобалізація політичних ринків. Політична глобалізація та її зв'язок з розпадом СРСР та соціалістичного табору. Політична стабільність країн.

Тема 11. Глобальний контекст розвитку української економіки.

Проблема конкурентоспроможності України в глобальній економіці. Аналіз конкурентних позицій України. Стратегія підвищення конкурентоспроможності. Узгодження конкурентної політики з вимогами законодавства. Пришвидшення оптимізації структури форм власності. Удосконалення регулювання діяльності монополій. Удосконалення податкового законодавства. Стимулювання процесів фінансово-промислової інтеграції. Ефективне використання географічних та національних конкурентних переваг України.

Геополітичний статус України та пріоритети її зовнішньої політики. Геополітичні пріоритети України. Поглиблення спеціального партнерства з НАТО. Формування „поясу стабільності” і регіональних структур безпеки. Активна участь у створенні європейських і євразійських „транспортних коридорів”.

Проблеми інтеграції України у світове господарство. Євроінтеграційний пріоритет України. Співпраця зі світовими регулятивними інститутами, такими як Світова організація торгівлі, Міжнародний валютний фонд, Світовий банк, Міжнародна організація праці. Науково-технічні пріоритети співпраці України з Європейським Союзом. Бар'єри на шляху інтеграції України. Сприятливі фактори входження України у світове господарство.

Інноваційно-інтелектуальна стратегія розвитку України в умовах глобалізації. Трансформаційні процеси в науково-технологічній та інноваційній сферах. Технопарки. Бюджетне фінансування науки. Оновлення та модернізація матеріально-технічної бази науки. Охорона інтелектуальної власності і спрощення процедури отримання патентів. Застосування власного науково-технічного потенціалу та запозичення наукових досягнень з-за кордону.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Економічна природа глобальних трансформацій	11	2	1	-	-	8	13	1	-	-	-	12
Тема 2. Становлення глобальної економіки	13	3	2	-	-	8	12	-	-	-	-	12
Тема 3. Регулятивні інститути глобальної економіки	12	3	1	-	-	8	11	1	1	-	-	9
Тема 4. Політекономія глобального економічного циклу	10	2	1	-	-	7	11	-	-	-	-	11
Тема 5. Механізми функціонування глобальних ринків	11	2	2	-	-	7	11	1	1	-	-	9
Тема 6. Конкурентне лідерство глобальних корпорацій	11	3	1	-	-	7	11	1	-	-	-	10
Тема 7. Процеси регіоналізації в глобальній економіці	10	3	1	-	-	6	9	1	-	-	-	8
Тема 8. Технологічний ресурс глобального економічного розвитку	9	2	1	-	-	6	9	-	1	-	-	8
Тема 9. Людський ресурс глобальної економіки	12	3	2	-	-	7	11	1	-	-	-	10
Тема 10. Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів	10	2	1	-	-	7	12	1	1	-	-	10
Тема 11. Глобальний контекст розвитку української економіки	11	3	1	-	-	7	10	1	-	-	-	9
ІНДЗ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	120	28	14	-	-	78	120	4	2	-	-	114

Зміст лекційних занять

№ теми	Тематика і зміст лекційних занять	Години
1.	2	3
1	Економічна природа глобальних трансформацій. Глобалізація: етимологія та суспільно-історичний зміст. Економічний зміст процесу глобалізації. Передумови та об'єктивний характер глобалізації. Вихід інтересів національних господарюючих суб'єктів за межі територіальних кордонів окремих держав. Підняття приватних національних економічних проблем на глобальний світовий рівень сприйняття. Необхідність координації в загальносвітових масштабах національних економік та фінансових політик з метою створення єдиного світового порядку. Головні показники глобалізації компанії. Глобалізація на рівні окремої галузі. Головні показники глобалізації галузі. Глобалізація на рівні окремої країни. Форми прояву глобалізації. Становлення загальнопланетарного науково-інформаційного простору. Швидкий ріст світового фінансового ринку. Різде збільшення обсягів і швидкості переміщення капіталів. Становлення єдиного світового виробництва на базі розміщення складових частин виробничо-збутового процесу в різних країнах.	2
2	Становлення глобальної економіки. Підходи щодо дослідження міжнародних економічних трансформацій. Традиційний підхід. Використання класичних вестфальських, геополітичних уявлень про міжнародну економіку. Політична карта світу. Сучасний геоекономічний підхід до вивчення глобальної економіки. Геоекономічний атлас. Концепція „світ без кордонів”. Джерело формування повноцінного геоекономічного простору. Інтернаціоналізовані відтворювальні ядра: інтернаціоналізовані частки виробництва та інтернаціоналізовані частки сфери обігу. Принципи взаємодії національних економік із зовнішнім глобальним середовищем. Виродження традиційних корпорацій та заміна їх на тимчасово діючі консорціуми в межах інтернаціоналізованих відтворювальних ядер. Геокультурний простір та культурографічні утворення. Лімітрофи.	3

1	2	3
3	Регулятивні інститути глобальної економіки. Об'єктивність формування глобальної системи регулювання світогосподарських відносин. Становлення глобально інтегрованої регулюючої системи, її чинники та передумови. Широке і швидке розповсюдження інформаційних технологій. Піднесення ролі гуманітарного капіталу. Необхідність найбільш повного використання переваг вільного руху основних факторів виробництва. Тенденції зростаючої транснаціоналізації мікро- та макроекономічного регулювання. Структура мегарівня регулювання. Зміна базових орієнтирів економічної ефективності розподілу ресурсів. Створення загальносвітового інституційного середовища для конкуренції. Проблеми глобальної регулюючої системи. Дисбаланс між процесами лібералізації основних факторів виробництва в рамках світогосподарської системи та процесами створення системи міжнародних норм регулювання. Його принципові моменти. Економічна та Соціальна рада ООН. Глобальні регуляторні інститути: міждержавні (міжурядові) та недержавні; універсальні, відкриті для всіх держав, і спеціалізовані; організації загальної компетенції, що охоплюють всі сфери політичних, економічних, соціальних та культурних відносин і спеціальної компетенції; міждержавні та наддержавні організації, рішення яких безпосередньо поширюються на фізичних і юридичних осіб держав-членів організацій; відкриті організації та закриті.	3
4	Політекономія глобального економічного циклу. Циклічність як об'єктивна закономірність глобального економічного розвитку. Класифікація економічних циклів за тривалістю: аграрні надмалі цикли, фінансово-економічні малі цикли, промислові (ділові) середні цикли, будівельні середні цикли, великі цикли кон'юнктури, надвеликі вікові цикли. Характеристика різних економічних циклів. Матеріальні основи ділових циклів. Синхронізація певних стадій різних економічних циклів. Обґрунтування теорії циклів і роль М.І. Туган-Барановського. Сектор, що лідирує. Історія криз в Англії. Взаємозв'язок між цінами на залізо та фазами циклу. М. Кондратьєв та методи математичної регресії. Підвищувальна та понижувальна стадії економічного циклу. „Довгі хвилі” Кондратьєва. Великі цикли кон'юнктури та їх наслідки. Ядро саморозвитку технологічного укладу. Технологічний (техніко-економічний) уклад. Перший, другий, третій, четвертий, п'ятий і шостий технологічний уклади та їх характеристика.	2

1	2	3
5	Механізми функціонування глобальних ринків. Глобальний ринок капіталів та його сегменти. Ринок капіталів англомовних країн. Японський ринок капіталу. Європейський континентальний ринок. Різні форми управління інститутами фондового ринку. Узгодження форм співробітництва основних світових фінансових центрів. Глобальні ринки робочої сили. Ринок трудових ресурсів глобальної економіки та його специфічні риси: гнучкість робочої сили, виникнення стратегії соціальної політики, існування глобальних лідерів. Стратегія соціальної політики. Глобальні лідери та обслуговування ними споживачів на новій основі. Глобальна економіка та „філософія світового виробництва”. Важливість якості, вартості, часу реалізації замовлення, рівня обслуговування покупця на всіх етапах організації бізнесу, ступінь залучення до розв’язання нових завдань робітників і службовців.	2
6	Конкурентне лідерство глобальних корпорацій. Глобалізація товарних ринків. Еволюція категорії „товар”. Пріоритети сучасних міжнародних товарно-грошових відносин. Ефект масштабу виробництва та неспроможність його застосування внутрішньо орієнтованими компаніями. Одержання додаткової інформації та знань як визначальне джерело конкурентоспроможності у сучасних умовах. Глобальна галузь і глобальна фірма, їх сприйняття ринкових відносин. Відмінність між національними і корпоративними інтересами та її загострення. Національні економічні інтереси: забезпечення самозбереження держави, стабільне економічне зростання, високий життєвий рівень і якість життя народу. Прямі іноземні інвестиції. Пріоритети діяльності сучасних корпорацій.	3
7	Процеси регіоналізації в глобальній економіці. Передумови критики економічної глобалізації. Однополярність світового економічного розвитку. Ідеологія американського глобалізму. Долар США як справжня глобальна валюта, а США як світовий емісійний центр. Валютний кордон та монетарна експлуатація. Негативні наслідки глобалізації. Загострення конкурентної боротьби. Маніпулювання великими фінансовими та інвестиційними ресурсами. Розрив традиційних зв’язків всередині країни. Деградація неконкурентоспроможного виробництва. Загострення безробіття, масової міграції населення. Ускладнення міжетнічних взаємовідносин. Світова диференціація у науково-технологічних доходах.	3

1	2	3
8	Технологічний ресурс глобального економічного розвитку. Техносфера та її формування. Надзвичайно високий ступінь розвитку технологій і техніки, матеріального виробництва, науки, озброєнь, і обумовлені всім цим рівень і якість життя населення. Провідні економічні центри техносфери. Закріплення ієрархії країн відповідно з їх положенням у системі функціональних зв'язків техносфери. Концентричні кола забезпечення техносфери. Екзогенний та ендогенний науково-технічний прогрес. НТП як зовнішня соціально-економічна сила, що підвищує ефективність виробництва. Автономний чи нейтральний НТП. Уречевлений НТП та функція часу. Індукований науково-технічний прогрес. НТП як внутрішня енергія економічної системи. Науково-технічний прогрес як результат діяльності особливої галузі економіки. Мікроекономічний аналіз та макроекономічні результати НТП. Індустріально розвинуті країни в умовах глобалізації. Розвиток аграрно-сировинних країн. Нові індустріальні країни та східна модель індустріалізації.	2
9	Людський ресурс глобальної економіки. Глобальні виміри демографічної проблеми. Демографічна криза та демографічний вибух. Джерела зростання чисельності населення сучасного світу. Колонізація та доступ до ринків безкоштовної робочої сили як джерело економічного зростання країн „старого” світу. Нові демографічні проблеми: визначення допустимих меж чисельності народонаселення Землі, строки досягнення стабілізації чисельності населення планети, стримування зростання населення в країнах, що розвиваються. Закон народонаселення Томаса Мальтуса та його значення для сьогодення. Продовольча криза. Проблема якісного складу їжі. Продовольча проблема та її негативний вплив на індустріалізацію країн, що розвиваються. Міграційні виміри глобалізації. Міграція: історія та сучасність. Сучасні закономірності міграційних процесів. Причини міжнародної міграції робочої сили. Глобальний характер міграції робочої сили. Вплив міграції на формування наукової еліти у США. Розрив у рівні доходів розвинутих країн та країн, що розвиваються. Еволюція змісту і характеру праці. Зростання продуктивних сил на основі науково-технічного прогресу. Матеріальне і нематеріальне виробництво, зростання ролі сфери послуг.	3

1	2	3
10	Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів. Формаційний і цивілізаційний підходи вивчення глобальної економіки. Матеріалістичний характер формаційного підходу, технологічний спосіб виробництва. Первісна, рабовласницька, феодальна, капіталістична та комуністична формації. 3 етапи цивілізаційного підходу: дикунство, варварство, цивілізація. Сутність цивілізації та її 3 стадії. Постіндустріальна економіка та її характеристика. Закономірності і тенденції розвитку сучасної цивілізації. Процес глобальної інтеграції людства. Інтенсивне формування єдиної світової системи влади. Інтенсивне зростання чисельності населення Землі. Глобальний промислово-сировинний дисбаланс. Теорія трьох хвиль. Перспективи і потенціал локальних цивілізацій. Поняття „локальні цивілізації”. Цивілізаційні розбіжності та зіткнення цивілізацій Сема Хантінгтона. Цивілізаційне партнерство, його прогнозування. Варіант розвитку „тиха експансія”.	2
11	Глобальний контекст розвитку української економіки. Проблема конкурентоспроможності України в глобальній економіці. Аналіз конкурентних позицій України. Стратегія підвищення конкурентоспроможності. Узгодження конкурентної політики з вимогами законодавства. Пришвидження оптимізації структури форм власності. Удосконалення регулювання діяльності монополій. Удосконалення податкового законодавства. Стимулювання процесів фінансово-промислової інтеграції. Ефективне використання географічних та національних конкурентних переваг України. Геополітичний статус України та пріоритети її зовнішньої політики. Геополітичні пріоритети України. Поглиблення спеціального партнерства з НАТО. Формування „поєсу стабільності” і регіональних структур безпеки. Активна участь у створенні європейських і євразійських „транспортних коридорів”. Проблеми інтеграції України у світове господарство. Євроінтеграційний пріоритет України. Співпраця зі світовими регулятивними інститутами, такими як Світова організація торгівлі, Міжнародний валютний фонд, Світовий банк, Міжнародна організація праці. Науково-технічні пріоритети співпраці України з Європейським Союзом. Бар’єри на шляху інтеграції України. Сприятливі фактори входження України у світове господарство.	3
Разом		28

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Економічна природа глобальних трансформацій	1
2	Становлення глобальної економіки	2
3	Регулятивні інститути глобальної економіки	1
4	Політекономія глобального економічного циклу	1
5	Механізми функціонування глобальних ринків	2
6	Конкурентне лідерство глобальних корпорацій	1
7	Процеси регіоналізації в глобальній економіці	1
8	Технологічний ресурс глобального економічного розвитку	1
9	Людський ресурс глобальної економіки	2
10	Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів	1
11	Глобальний контекст розвитку української економіки	1
	Разом	14

8. Самостійна робота студента

Самостійна робота студента є невід'ємною складовою процесу вивчення дисципліни „Глобальна економіка”. Самостійна робота студента забезпечується підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій, методичними вказівками, практикумами, матеріалами щодо самоконтролю знань.

Матеріал, засвоєний студентом у процесі самостійного вивчення, виноситься на підсумковий контроль поряд з матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних занять.

Самостійна робота студента включає:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- вивчення тем або питань, передбачених робочою програмою для самостійного вивчення;
- підготовку реферату, конспекту вивченого матеріалу;
- підготовку до проходження контрольних заходів (опитування, тестування, заліку).

№ теми	Зміст самостійної роботи	К-ть годин
1	2	3
1	Виникнення нових глобальних економічних суб'єктів. Уніфікація ведення бізнесу. Формування нової системи глобального керування. Перешкоди на шляху глобалізації. Нерівномірність розміщення сировинних та енергетичних ресурсів. Відмінність соціально-економічних систем. Ідеологічні розбіжності та релігійні обмеження.	8

	Глобалістика та її характерні ознаки. Напрями глобалістики: філософсько-методологічний, природничо-науковий, технологіко-економічний, соціо-природничий, соціальний напрям, політичний напрям, культурологічний напрям, прогностичний напрям.	
2	Часові параметри і горизонти глобалізації. Концепція глобалізації як зміни форми історичного процесу (концепція „архаїчної глобалізації”). Концепція глобалізації як сучасного економічного феномену. Концепція протоглобалістів. Концепція глобалізації як позачасової властивості, що іманентно притаманна світовому суспільству (концепція Азроянца).	8
3	Класифікація регулятивних інститутів за сферами діяльності: організації, призначені для вирішення комплексних політичних, економічних, соціальних і екологічних проблем; організації, які регулюють світові фінансові ринки і міжнародні валютно-фінансові відносини; організації, що регулюють товарні ринки і міжнародні торговельні відносини; регіональні міжнародні організації. Вплив глобальної регулюючої системи СОТ на розвиток світової економіки. Перетворення ГАТТ на СОТ. Поширення процесу лібералізації. Пришвидшення розвитку і темпу інновацій у країнах, що перебувають на більш низькому рівні розвитку. Ефективність міжнародних регулюючих механізмів. Функції СОТ та їх протиріччя з іншими регулюючими організаціями: Конференцією ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД), Комісією ООН з права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ), Міжнародною торговою палатою, Міжнародним валютним фондом (МВФ), Групою Світового банку, Організацією економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР).	8
4	Місце України в структурі технологічних укладів. Йозеф Шумпетер, ідея перенакопичення капіталу та його зв'язок з технічним прогресом. Інноваційна та імітаційна складові циклу великої кон'юнктури. Структурно-циклічна криза України. Трансформація господарських пропорцій та економічної системи в цілому, некерованість цими процесами. Роль інноваційної економіки у подоланні проблем, що виникають на ринку фінансових спекуляцій. Глобальна фінансова та виробнича криза. Фінансово-інвестиційна сфера як комплекс із найвищим рівнем глобалізації. Механізм блукаючих фінансових криз. Мексиканська криза 1994-1995 рр., криза в країнах Південно-Східної Азії 1997-1998 рр., внутрішній дефолт 1998 р. у Росії, зовнішній дефолт 2001 р. в Аргентині. Послідовність фінансових та виробничих криз.	7
5	Пріоритети глобального лідерства: безвідходне виробництво, виробничий контроль, інформаційні потоки, профілактичне технічне обслуговування, стандарти системи вимірювань. Характеристика основних постулатів бізнес-етики в умовах глобальної економіки. Кодекс поведінки. Моральність і мораль.	7

	Соціокультурне середовище.	
6	Еволюція корпоративних структур: перехід від вузької функціональної спеціалізації до інтеграції у складі управлінської діяльності та в стилі управління, дебіюрократизація, скорочення кількості ієрархічних рівнів, трансформація організаційних компаній з пірамідальних у плоскі, децентралізація функцій управління, підвищення значущості новозапровадженої діяльності, підвищення статусу інформаційних і кадрових засобів інтеграції, встановлення філійних форм зв'язку між самою компанією та іншими підприємствами, Стратегія транснаціональних та мультинаціональних корпорацій. Кластери як форма реалізації глобальних конкурентних переваг. Інноваційні фірми та їх глобальна взаємозалежність. Модель поведінки „флагман – чотири партнери”. Представники неділової інфраструктури.	7
7	Альтерглобалізм та його напрямки. Антиглобальні рухи та організації, їх гасла та переконання. Трансформістський та руйнівний напрямки антиглобалістів. Регіоналізація та глобалізація. ЄС, НАФТА, АТЕС, АСЕАН, МЕРКОСУР. Регіоналізація та суперечності глобального розвитку. Позитивні ефекти регіональної інтеграції. Негативні наслідки регіоналізації. Відмінності регіоналізації від глобалізації. Новий регіоналізм та його характеристика. Новий регіоналізм і автаркія. Головні завдання нового регіоналізму.	6
8	Зміна системи світового поділу праці. Роль ресурсного потенціалу у формування моделі індустріалізації. Інноваційна складова конкурентоспроможності національних економік на сучасному етапі глобального розвитку. Поглиблення міжнародного співробітництва у сфері науки і технологій. Посилення інтернаціоналізації науково-технологічної сфери. Стрімке зростання обсягів наукоємного сектору виробництва національної економіки. Міжнародний науково-технологічний обмін. Використання досягнень „інформаційної економіки” та її можливостей. Рівень розвитку національної інноваційної системи.	6
9	Науково-технічна революція другої половини ХХ століття. Інформаційний технологічний спосіб виробництва. Інтелектуалізація виробництва. Зміна структури зайнятості розвинених країн світу. Нова економіка. Стрімке впровадження інформаційно-комунікаційних технологій. Розвиток електронної комерції. Зміни в предметах праці. Вироблення нових знань як галузь економіки. Людський капітал та людський потенціал. Еволюція виробничої функції. Зростання ролі інтелектуальної і творчої діяльності людини.	7
10	Соціокультурний вимір глобалізації. Модель споживання постіндустріального суспільства. Ідеологічна промисловість та	7

	глобалізація стилів життя. Уподібнення (уніфікація) та диференціація. Політико-правовий вимір глобалізації. Глобалізація політичних ринків. Політична глобалізація та її зв'язок з розпадом СРСР та соціалістичного табору. Політична стабільність країн.	
11	Інноваційно-інтелектуальна стратегія розвитку України в умовах глобалізації. Трансформаційні процеси в науково-технологічній та інноваційній сферах. Технопарки. Бюджетне фінансування науки. Оновлення та модернізація матеріально-технічної бази науки. Охорона інтелектуальної власності і спрощення процедури отримання патентів. Застосування власного науково-технічного потенціалу та запозичення наукових досягнень з-за кордону.	7
Разом		78

9. Індивідуальні завдання

Завдання для студентів, що навчаються за індивідуальною формою навчання

Для студента, що навчається за індивідуальною формою навчання, самостійна робота є невід'ємною й головною складовою процесу вивчення дисципліни „Глобальна економіка”. Самостійна робота студента забезпечується підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій, методичними вказівками, практикумами, матеріалами щодо самоконтролю знань.

Матеріал, засвоєний студентом у процесі самостійного вивчення, виноситься на підсумковий контроль.

Самостійна робота студента включає:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу (за бажанням, студент, що навчається за індивідуальною формою навчання, має право відвідувати аудиторні заняття);
- вивчення тем або питань, передбачених робочою програмою для самостійного вивчення;
- підготовку обов'язкових домашніх завдань;
- підготовку до проходження контрольних заходів (опитування, тестування, іспиту).

Студент, якій навчається за індивідуальною формою навчання, повинен отримати у викладача варіант індивідуального завдання, самостійно виконати його і здати на перевірку викладачу в узгоджений термін. Кожен варіант індивідуального завдання студента складається з 2-х окремих частин. Кожна частина індивідуального завдання повинна бути вчасно виконана студентом та надана на перевірку викладачеві в обумовлений термін, проте не пізніше, ніж за 10 днів до початку відповідного модуля. Викладач перевіряє обов'язкове домашнє завдання студента, що навчається за індивідуальною програмою та проводить зі студентом співбесіду за матеріалом студентської роботи.

Студент, який навчається за індивідуальним графіком навчання, повинен самостійно виконати, належно оформити та вчасно здати 2 обов'язкових домашніх завдання (ОДЗ), для того щоб отримати оцінки по модульним контролям і бути допущеним до складання іспиту. Студент, що навчається за індивідуальним графіком навчання не може розраховувати на отримання іспиту автоматом, оскільки він не має можливості виконати всю програму та набрати необхідну суму балів за кредитно-модульною системою. ОДЗ включає в себе теоретичні питання по кожному з розділів.

ВАРІАНТ № I

ОДЗ № 1. Економічна природа глобальних трансформацій.

ОДЗ № 2. Конкурентне лідерство глобальних корпорацій.

ВАРІАНТ № II

ОДЗ № 1. Становлення глобальної економіки.

ОДЗ № 2. Процеси регіоналізації в глобальній економіці.

ВАРІАНТ № III

ОДЗ № 1. Регулятивні інститути глобальної економіки.

ОДЗ № 2. Технологічний ресурс глобального економічного розвитку.

ВАРІАНТ № IV

ОДЗ № 1. Політекономія глобального економічного циклу.

ОДЗ № 2. Людський ресурс глобальної економіки.

ВАРІАНТ № V

ОДЗ № 1. Механізми функціонування глобальних ринків.

ОДЗ № 2. Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів.

ВАРІАНТ № VI

ОДЗ № 1. Часові межі феномену глобалізації.

ОДЗ № 2. Глобальний контекст розвитку української економіки.

ВАРІАНТ № VII

ОДЗ № 1. Сучасна методологія глобалістики.

ОДЗ № 2. Парадоксальна природа глобальних трансформацій.

ВАРІАНТ VIII

ОДЗ № 1. Глобальна економіка як прогностична реальність.

ОДЗ № 2. Міжнародні стратегії глобалізації.

ВАРІАНТ IX

ОДЗ № 1. Глобальний ринок капіталів та його сегменти.

ОДЗ № 2. Нова економіка, людський капітал та людський потенціал.

ВАРІАНТ X

ОДЗ № 1. Принципи взаємодії національних економік із зовнішнім глобальним середовищем.

ОДЗ № 2. Еволюція корпоративних структур.

Орієнтовні напрямки наукових досліджень студентів

1. Часові межі феномену глобалізації.
2. Сучасна методологія глобалістики.
3. Школи і міждисциплінарний статус глобалістики.
4. Суперечності і дуалізм сучасного етапу глобалізації.
5. Парадоксальна природа глобальних трансформацій.
6. Альтерглобалізм та його форми.
7. Глобальна економіка як прогностична реальність.
8. Міжнародні стратегії глобалізації.
9. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації.
10. Вплив російської агресії на подальші процеси глобалізації.
11. Воєнна економіка в умовах глобалізації.
12. Перспективи та значення SDR.
13. Індекс глобалізації та індекс глобальної конкурентоспроможності.
14. Об'єктивне і суб'єктивне у дослідженні глобальної економіки.
15. Передумови та наслідки фінансової глобалізації.
16. Відмінність предмету вивчення глобальної економіки від глобалістики.
17. Відповідність України ключовим положенням сталого розвитку.
18. Взаємодія глобальних і локальних криз.
19. Механізм урівноваження глобального попиту і глобальної пропозиції.
20. Імміграційна політика держави.
21. Діяльність міжнародних організацій у вирішенні глобальних проблем.
22. Дія економічних законів в умовах глобальної економіки.

12. Методи навчання.

Завдання для виконання контрольних робіт студентами заочної форми навчання

Варіант 1

1. Сутність та підходи до визначення глобалізації.
2. Підходи щодо дослідження міжнародних економічних трансформацій.
3. Об'єктивність формування глобальної системи регулювання.

Варіант 2

1. Рівні глобалізації та її ознаки.
2. Принципи взаємодії національних економік із зовнішнім глобальним середовищем.
3. Проблеми глобальної регулюючої системи.

Варіант 3

1. Форми прояву глобалізації.
2. Глобальні регуляторні інститути.
3. Закономірності функціонування глобальної економіки.

Варіант 4

1. Часові параметри і горизонти глобалізації.
2. Вплив глобальної регулюючої системи СОТ на розвиток світової економіки.
3. Перешкоди на шляху глобалізації.

Варіант 5

1. Глобалістика як міждисциплінарний напрям.
2. Циклічність як об'єктивна закономірність економічного розвитку.
3. Глобальний ринок капіталів та його сегменти.

Варіант 6

1. Обґрунтування теорії циклів.
2. Глобальний ринок капіталів та його сегменти.
3. Глобалізація товарних ринків.

Варіант 7

1. Великі цикли кон'юнктури та їх наслідки.
2. Глобальні ринки робочої сили.
3. Відмінність між національними і корпоративними інтересами.

Варіант 8

1. Структурно-циклічна криза України.
2. Глобальна економіка та „філософія світового виробництва”.
3. Еволюція корпоративних структур.

Варіант 9

1. Характеристика основних постулатів бізнес-етики в умовах глобальної економіки.
2. Стратегія транснаціональних та мультинаціональних корпорацій.
3. Глобальна фінансова та виробнича криза.

Варіант 10

1. Техносфера та її формування.
2. Глобальні виміри демографічної проблеми. Продовольча криза.
3. Передумови критики економічної глобалізації.

Варіант 11

1. Негативні наслідки глобалізації.
2. Екзогенний та ендогенний науково-технічний прогрес.
3. Міграційні виміри глобалізації.

Варіант 12

1. Альтерглобалізм та його напрямки.
2. Індустріально розвинуті країни в умовах глобалізації.
3. Еволюція змісту і характеру праці.

Варіант 13

1. Регіоналізація та глобалізація.
2. Інноваційна складова конкурентоспроможності національних економік на сучасному етапі глобального розвитку.
3. Нова економіка, людський капітал та людський потенціал.

Варіант 14

1. Новий регіоналізм.
2. Формаційний і цивілізаційний підходи до вивчення глобальної економіки.
3. Проблема конкурентоспроможності України в глобальній економіці.

Варіант 15

1. Закономірності і тенденції розвитку сучасної цивілізації.
2. Інноваційно-інтелектуальна стратегія розвитку України в умовах глобалізації.
3. Соціокультурний вимір глобалізації.

11. Контроль знань

При викладанні дисципліни „Глобальна економіка” використовуються три основні групи методів навчання:

- методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності;
- методи стимулювання і мотивації навчальної діяльності;
- методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.

До словесних методів навчання відносяться оповідання, лекція, бесіда та ін. В процесі їхнього роз'яснення викладач шляхом слова викладає, пояснює навчальний матеріал, а студенти шляхом слухання, запам'ятовування і осмислення активно його сприймають і засвоюють.

Метод розповідь припускає усну розповідь викладання навчального матеріалу.

Можливі декілька виглядів розповіді – розповідь-вступ, розповідь-викладання, розповідь-висновок. Мета першого – підготовка до сприйняття нового навчального матеріалу, що може бути проведене іншими методами, наприклад, бесідою. Цей вигляд оповідання характеризується відносною стислістю, яскравістю, емоційністю викладення, що дозволяє викликати інтерес до нової теми, порушити потребу в її активному засвоєнні.

Під час другого методу викладач розкриває зміст нової теми, здійснює виклад по певному логічному плану, що розвивається, в чіткій послідовності, з вичлененням головного, істотного, з застосуванням ілюстрацій і переконливих прикладів.

Розповідь-висновок звичайно проводиться в кінці заняття. Викладач в ньому резюмує головні думки, робить висновки і узагальнення, дає завдання для подальшої самостійної роботи по цій темі.

В ході застосування методу розповідь використовуються такі методичні прийоми, як викладення інформації, активізація уваги, прийоми прискорення запам'ятовування (мнемонічні, асоціативні), логічні прийоми порівняння, виділення головного, резюмування, форми діалогу.

Як один з словесних методів навчання навчальна лекція припускає усне викладення матеріалу, що відрізняється великою ємністю, ніж розповіді, великою складністю логічних побудов, образів, доказів і узагальнень. Лекція, як правило, займає все заняття.

В ході лекції використовуються прийоми усного викладення інформації, як в розповіді, підтримання уваги протягом тривалого часу, активізації мислення слухачів, прийоми забезпечення логічного запам'ятовування, переконання, аргументації, доказів, класифікації, систематизації і узагальнення. Найкращім прикладом може бути лекція-діалог.

Метод бесіди припускає розмову викладача зі студентами. Бесіда організується з допомогою ретельно продуманої системи питань, що поступово підводять студентів до засвоєння системи фактів, нового поняття або закономірності.

Наочні методи достатньо важливі для студентів, це є візуальним сприймання дійсності. Особливістю наочних методів навчання є те, що вони

обов'язково пропонуються тією чи іншою мірою, сполучаючись зі словесними методами. Тісний взаємозв'язок слова і наочності впливає з того, що діалектичний шлях пізнання об'єктивної реальності припускає застосування в єдності живого споглядання, абстрактного мислення і практики.

Під час використання практичних методів навчання застосовуються прийоми: постановка завдання, планування його виконання, оперативного стимулювання, регулювання і контролю, аналізу підсумків практичної роботи, виявлення причин недоліків, корегування навчання для повного досягнення мети.

При використанні проблемно-пошукових методів навчання викладач використовує такі прийоми: створює проблемну ситуацію (ставить питання, пропонує задачу, експериментальне завдання), організує колективне обговорення можливих підходів до рішення проблемної ситуації, стимулює висунування гіпотез, тощо. Студенти роблять припущення про шляхи вирішення проблемної ситуації, узагальнюють раніше набуті знання, виявляють причини явищ, пояснюють їхнє походження, вибирають найбільш раціональний варіант вирішення проблемної ситуації. Викладач керує цим процесом на всіх етапах, а також за допомогою запитань-підказок.

Також викладачем проводиться систематична оцінка знань студентів із обов'язковим написанням самостійних робіт.

Самостійна робота 1.

1. Сутність та підходи до визначення глобалізації.
2. Рівні глобалізації та її ознаки.
3. Форми прояву глобалізації.
4. Перешкоди на шляху глобалізації.
5. Глобалістика як міждисциплінарний напрям.
6. Підходи щодо дослідження міжнародних економічних трансформацій.
7. Принципи взаємодії національних економік із зовнішнім глобальним середовищем.
8. Закономірності функціонування глобальної економіки та її прогнозування.
9. Часові параметри і горизонти глобалізації.
10. Об'єктивність формування глобальної системи регулювання світогосподарських відносин.
11. Проблеми глобальної регулюючої системи.
12. Глобальні регуляторні інститути.
13. Вплив глобальної регулюючої системи СОТ на розвиток світової економіки.

Самостійна робота 2.

1. Циклічність як об'єктивна закономірність економічного розвитку.
2. Обґрунтування теорії циклів.
3. Великі цикли кон'юнктури та їх наслідки.
4. Структурно-циклічна криза України.
5. Глобальна фінансова та виробнича криза.

6. Глобальний ринок капіталів та його сегменти.
7. Глобальні ринки робочої сили.
8. Глобальна економіка та „філософія світового виробництва”.
9. Характеристика основних постулатів бізнес-етики в умовах глобальної економіки.
10. Глобалізація товарних ринків.
11. Відмінність між національними і корпоративними інтересами.
12. Еволюція корпоративних структур.
13. Стратегія ТНК і МНК.
14. Передумови критики економічної глобалізації.
15. Негативні наслідки глобалізації.
16. Альтерглобалізм та його напрямки.
17. Регіоналізація та глобалізація.
18. Новий регіоналізм.

Самостійна робота 3.

1. Техносфера та її формування.
2. Екзогенний та ендогенний науково-технічний прогрес.
3. Індустріально розвинуті країни в умовах глобалізації.
4. Інноваційна складова конкурентоспроможності національних економік на сучасному етапі глобального розвитку.
5. Глобальні виміри демографічної проблеми. Продовольча криза.
6. Міграційні виміри глобалізації.
7. Еволюція змісту і характеру праці.
8. Нова економіка, людський капітал та людський потенціал.
9. Формаційний і цивілізаційний підходи до вивчення глобальної економіки.
10. Закономірності і тенденції розвитку сучасної цивілізації.
11. Перспективи і потенціал глобальних цивілізацій.
12. Соціокультурний вимір глобалізації.
13. Політико-правовий вимір глобалізації.
14. Проблема конкурентоспроможності України в глобальній економіці.
15. Геополітичний статус України та пріоритети її зовнішньої політики.
16. Проблеми інтеграції України у світове господарство.
17. Інноваційно-інтелектуальна стратегія розвитку України в умовах глобалізації.

Питання до екзамену з дисципліни „Глобальна економіка”

1. Сутність та підходи до визначення глобалізації.
2. Рівні глобалізації та її ознаки.
3. Форми прояву глобалізації.
4. Перешкоди на шляху глобалізації.
5. Глобалістика як міждисциплінарний напрям.
6. Підходи щодо дослідження міжнародних економічних трансформацій.
7. Принципи взаємодії національних економік із зовнішнім глобальним середовищем.
8. Закономірності функціонування глобальної економіки та її прогнозування.
9. Часові параметри і горизонти глобалізації.
10. Об'єктивність формування глобальної системи регулювання світогосподарських відносин.
11. Проблеми глобальної регулюючої системи.
12. Глобальні регуляторні інститути.
13. Вплив глобальної регулюючої системи СОТ на розвиток світової економіки.
14. Циклічність як об'єктивна закономірність економічного розвитку.
15. Обґрунтування теорії циклів.
16. Великі цикли кон'юнктури та їх наслідки.
17. Структурно-циклічна криза України.
18. Глобальна фінансова та виробнича криза.
19. Глобальний ринок капіталів та його сегменти.
20. Глобальні ринки робочої сили.
21. Глобальна економіка та „філософія світового виробництва”.
22. Характеристика основних постулатів бізнес-етики в умовах глобальної економіки.
23. Глобалізація товарних ринків.
24. Відмінність між національними і корпоративними інтересами.
25. Еволюція корпоративних структур.
26. Стратегія ТНК і МНК.
27. Передумови критики економічної глобалізації.
28. Негативні наслідки глобалізації.
29. Альтерглобалізм та його напрямки.
30. Регіоналізація та глобалізація.
31. Новий регіоналізм.
32. Техносфера та її формування.
33. Екзогенний та ендогенний науково-технічний прогрес.
34. Індустріально розвинуті країни в умовах глобалізації.
35. Інноваційна складова конкурентоспроможності національних економік на сучасному етапі глобального розвитку.
36. Глобальні виміри демографічної проблеми. Продовольча криза.
37. Міграційні виміри глобалізації.

38. Еволюція змісту і характеру праці.
39. Нова економіка, людський капітал та людський потенціал.
40. Формацийний і цивілізаційний підходи до вивчення глобальної економіки.
41. Закономірності і тенденції розвитку сучасної цивілізації.
42. Перспективи і потенціал глобальних цивілізацій.
43. Соціокультурний вимір глобалізації.
44. Політико-правовий вимір глобалізації
45. Проблема конкурентоспроможності України в глобальній економіці.
46. Геополітичний статус України та пріоритети її зовнішньої політики.
47. Проблеми інтеграції України у світове господарство.
48. Інноваційно-інтелектуальна стратегія розвитку України в умовах глобалізації.

Критерії оцінювання рівня навчальних досягнень студентів

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання
2	3	4
А	„Відмінно” – 5	Теоретичний зміст курсу засвоєний повністю, сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом, усі передбачені навчальною програмою завдання виконані, якість їх виконання близька до максимальної. Студент має системні, повні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальної програми, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати та застосовувати основні положення теорії при вирішенні нестандартних завдань, робити правильні висновки, приймати рішення. Має сформовані міцні практичні навички. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно добирати та користуватися джерелами інформації.
В	„Добре” – 4	Теоретичний зміст курсу засвоєний повністю, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом сформовані майже повністю, усі передбачені навчальною програмою завдання виконані, якість більшості з них близька до максимальної. Студент добре опанував вивчений матеріал, застосовує знання у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, самостійно використовує традиційні докази із правильною аргументацією. Студент уміє дати ґрунтовну відповідь на поставлене запитання. Володіє понятійним апаратом. Допускає незначні неточності чи негрубі фактичні помилки.
С	„Добре” – 4	Теоретичний зміст курсу засвоєний майже повністю. Необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом сформовані недостатньо. Усі передбачені навчальною програмою завдання виконані, якість жодного з них не оцінена мінімальним балом. Деякі завдання виконані з помилками, окремими незначними недоліками. Знання студента є достатніми, він застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається

		аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповіді на питання логічні, аргументовані, хоч і мають неточності. Вільно усуває помилки й відповідає на зауваження. Для вирішення нестандартних завдань уміє самостійно аналізувати та застосовувати основні положення теорії із несуттєвими неточностями та робить правильні висновки.
D	„Задовільно” – 3	Теоретичний зміст курсу засвоєний частково. Необхідні практичні навички роботи з засвоєним матеріалом сформовані в основному. Більшість робіт, передбачених програмою, виконано, але деякі з них мають недоліки, фактичні та змістовні помилки. Студент у цілому правильно відтворює навчальний матеріал, знає основні теорії й факти, уміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, уміє робити окремі висновки.
E	„Задовільно” – 3	Теоретичний зміст курсу засвоєний поверхнево (посередньо), частково. Деякі практичні навички роботи не сформовані. Більшість робіт, передбачених програмою, виконано, але якість виконання деяких із них оцінена мінімальним балом. Студент виявляє поверхневі знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь недостатньо осмислена. Уміє застосовувати знання для виконання завдань за зразком. Зазнає труднощів у використанні теоретичного матеріалу при вирішенні нестандартних завдань.
FX	„Незадовільно” – 2	Теоретичний зміст курсу засвоєний лише фрагментарно. Необхідні практичні навички не сформовані. Більшість передбачених програмою навчальних завдань не виконано або якість їх виконання близька до мінімальної. За додаткової самостійної роботи над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання завдань.
F	„Незадовільно” – 2	Теоретичний зміст курсу не засвоєний. Необхідні практичні навички роботи не сформовані. Необхідні завдання не виконані або мають грубі помилки. Необхідна подальша значна робота (у тому числі й повторне вивчення курсу).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	
90 – 100	A	відмінно	
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

14. Рекомендована література

Базова

1. Радзієвська С. О. Глобальна економіка : конспект лекцій для студентів економічних напрямів підготовки усіх форм навчання / С. О. Радзієвська. – К. : СІК ГРУП УКРАЇНА, 2015. – 344 с.
2. Яковенко Р. В. Глобальна економіка : методичні вказівки до вивчення курсу / Р. В. Яковенко. – Кіровоград : КНТУ, 2015. – 100 с.
3. Яковенко Р. В. Глобальна економіка : конспект лекцій / Р. В. Яковенко. – Кіровоград : КНТУ, 2014. – 57 с.
4. Співак І. В. Глобальна монетарна економіка та геополітичні інтереси держав : валютні механізми : монографія / Інна Віталіївна Співак ; Національний банк України. – К. : УБС НБУ, 2013. – 395 с.
5. Глобальна економіка : конспект лекцій для студентів V курсу денної форми навчання спеціальності „Міжнародна економіка” / Відп. за випуск О.В. Воронова. – Одеса : ОНЕУ, ротاپринт, 2012. – 84 с.
6. Кальченко Т. В. Глобальна економіка : навч. посіб. / Т. В. Кальченко. – К. : КНЕУ, 2009. – 364 [4] с.
7. Козюк В. В. Монетарні засади глобальної фінансової стабільності : Монографія / В. В. Козюк. – Тернопіль : ТНЕУ, „Економічна думка”, 2009. – 728 с.

Допоміжна

1. Яковенко Р. В. Тести для контролю знань з навчальної дисципліни „Глобальна економіка” / Р. В. Яковенко. – Кіровоград : КНТУ, 2015. – 28 с.
2. Бочан І. О., Михасюк І. Р. Глобальна економіка : підруч. – К. : Знання, 2007. – 403 с.
3. Філіпенко А. С. Глобальні форми економічного розвитку : історія і сучасність / А. С. Філіпенко. – К. : Знання, 2007. – 670 с.

4. *Кальченко Т. В.* Глобальна економіка : методологія системних досліджень : монографія / Т. В. Кальченко. – К. : КНЕУ, 2006. – 248 с.
5. *Белл Д.* Культурні суперечності капіталізму / Деніел Белл // Сучасна зарубіжна соціальна філософія. Хрестоматія : навч. посіб. / упоряд. : Віталій Лях. – К. : Либідь, 1996. – С. 251–274.
6. *Глобальна економіка ХХІ століття* : людський вимір : монографія / Д. Г. Лук'яненко, А. М. Поручник, А. М. Колот [та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Д. Г. Лук'яненка та д-ра екон. наук, проф. А. М. Поручника. – К. : КНЕУ, 2008. – 420, [4] с.
7. *Дахно І. І.* Світова економіка : навч. посіб. / І. І. Дахно. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 264 с.
8. *Світова економіка* : навч. посіб. / за ред. Ю. Г. Козака, В. В. Ковалевського, Н. С. Логвінової. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 328 с.
9. *Перехідна економіка* : підруч. / В. М. Геєць, Є. Г. Панченко, Е. М. Лібанова ; За ред. В. М. Гейця. – К. : Вища школа, 2003. – 591 с.
10. *Міжнародна економіка* : підруч. / За ред. В. М. Тарасевича. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 224 с.
11. *Романчиков В. І., Романенко І. О.* Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 256 с.
12. *Солонінко К. С.* Міжнародна економіка : навч. посіб. / К. С. Солонінко. – К. : Кондор, 2008. – 382 с.
13. *Школа І. М., Козименко В. М., Бабінська О. В.* Міжнародні економічні відносини : підруч. / За ред. І. М. Школи. – 2-ге вид., перероб. і доповн. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2007. – 544 с.
14. *Управління міжнародною конкурентоспроможністю в умовах глобалізації економічного розвитку* : монографія : У 2 т. – Т. І / [Д. Г. Лук'яненко, А. М. Поручник, Л. Л. Антонюк та ін.] ; За заг. ред. Д. Г. Лук'яненка, А. М. Поручника. – К. : КНЕУ, 2006. – 816 с. ISBN 966-574-920-X. ISBN 966-574-921-8 (Том І).
15. *Управління міжнародною конкурентоспроможністю в умовах глобалізації економічного розвитку* : монографія : У 2 т. – Т. II / [Д. Г. Лук'яненко, А. М. Поручник, Л. Л. Антонюк та ін.] ; За заг. ред. Д. Г. Лук'яненка, А. М. Поручника. – К. : КНЕУ, 2006. – 592 с. ISBN 966-574-920-X. ISBN 966-574-922-6 (Том II).
16. *Савчук С. И.* Основы теории конкурентоспособности : монография / С. И. Савчук. – Маріуполь : Рената, 2007. – 520 с.
17. *Стігліц Дж. Е.* Економіка державного сектора. Пер. з англ. – К. : Основи, 1998. – 856 с.
18. *Туган-Барановський М. І.* Політична економія : Курс популярний. – К. : Наукова думка, 1994. – 264 с.
19. *Україна і світове господарство : взаємодія на межі тисячоліть* / Філіпенко А. С., Будкін В. С., Гальчинський А. С. та ін. – К. : „Либідь”, 2002. – 470 с.
20. *Чухно А. А.* Постіндустріальна економіка : теорія, практика та їх значення для України. – К. : Логос, 2003. – 631 с.

21. *Ющенко В. А., Міщенко В. І.* Валютне регулювання : навч. посіб. – К. : Т-во „Знання”, КОО, 1999. – 359 с.
22. *Основные сведения об ООН* : справочник : [перев. с англ.]. – М. : Международные отношения, 1991. – 216 с.
23. *Спеціалізовані установи системи ООН* / під ред. В. С. Бруза. – К. : Основи, 1995. – 276 с.
24. *Организация Объединенных Наций* : справочник – [3-е изд., перераб. и доп.] / Сост. В. Н. Игнатов, А. А. Титаренко – М. : Междунар. отношения, 1980. – 44 с.
25. *Международные организации системы ООН* : справочник / Сост. А. А. Ритаренко. – М. : Междунар. отношения, 1990. – 192 с.
26. *Максимова М. В.* ХХІ век – со старыми и новыми глобальными проблемами // *Мировая экономика и международные отношения*. – 1998. – № 10. – С. 156-160.
27. *Яковенко Р. В.* Національна економіка : навч. посіб. / Роман Яковенко. – Кіровоград : „Пік”, 2009, 548 с. : іл.
28. *Яковенко Р. В.* Національна економіка : навч. посіб. / Роман Яковенко. – [2-ге вид., випр.] – Кіровоград : „КОД”, 2010. – 548 с. : іл.
29. *Яковенко Р. В.* Технології продажу товарів / Роман Яковенко. – Кіровоград : 2003. – 212 с.
30. *Яковенко Р. В.* Тлумачний англо-український словник економічних термінів з елементами теорії та проблематики. Дидактичний довідник / Роман Яковенко. – Кіровоград : ТОВ „Поліграф-Сервіс”, 2007. – 132 с.
31. *Яковенко Р. В.* Соціально-економічний механізм впливу на демографічні процеси, як головний чинник суспільного відтворення в умовах глобалізації / Роман Яковенко // *Теорії мікро-макроекономіки*. – 2006. – Вип. 25. – С. 111–113.
32. *Яковенко Р. В.* Демографічний ефект інноваційного підприємництва / Роман Яковенко // *Теорії мікро-макроекономіки*. – 2005. – Вип. 21. – С. 193–196.
33. *Яковенко Р. В.* Регіонально-географічні фактори соціально-економічного впливу на демографічні процеси / Роман Яковенко // *Зовнішня торгівля : право та економіка*. – 2006. – № 5 (28). – С. 158–162.
34. *Яковенко Р. В.* Врахування демографічних показників у макроекономічному рахівництві як одна з передумов поліпшення демографічного стану / Роман Яковенко // *Підприємництво, господарство і право*. – 2006. – № 11 (131). – С. 184–185.
35. *Яковенко Р. В.* Митно-тарифне регулювання як фактор впливу на демографічні процеси / Роман Яковенко // *Вісник Академії митної служби України*. – 2006. – № 3 (31). – С. 10–14.
36. *Яковенко Р. В.* Людський потенціал. Військово-економічний аспект / Роман Яковенко // *Наук. праці Кіровоградського нац. техн. ун-ту : Економічні науки*. – 2010. – Вип. 17. – С. 350–360.

37. *Яковенко Р. В.* Проблеми та перспективи розвитку людського капіталу / Р. В. Яковенко, Р. О. Козенко // Наук. праці Кіровоградського нац. техн. ун-ту : Економічні науки. – 2010. – Вип. 17. – С. 438–446.
38. *Яковенко Р. В.* Національно-ментальні фактори людського потенціалу / Роман Яковенко // Зовнішня торгівля : економіка, фінанси, право. – 2012. – № 1. – С. 158–161.
39. *Яковенко Р. В.* Людський капітал та людський потенціал / Роман Яковенко // Наук. праці Кіровоградського нац. техн. ун-ту : Економічні науки. – 2013. – Вип. 24. – С. 186–193.
40. *Яковенко Р. В.* Соціально-економічні важелі впливу на демографічні процеси в світлі стратегії євроінтеграції / Роман Яковенко // Моделі та стратегії євроінтеграції України : економічний і правовий аспекти : зб. матеріалів IX Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 30 травня 2006 р.). – К. : УАЗТ, 2006. – С. 268–270.
41. *Яковенко Р. В.* Формацийний і цивілізаційний підходи у дослідженні національної економіки / Р. В. Яковенко, К. В. Самсонова // *Materials VII Międzynarodowej naukowo-praktycznej konferencji [„Naukowa mysl informacyjnej powieki – 2011”]*. (Перемишль, Польща, 07-15 березня 2011 р.). – *Przemysl : Nauka i stadia*, 2011. – Vol. 7 : *Ekonomiczne nauki. Panstwowy zarzad.* – С. 73–75.
42. *Яковенко Р. В.* Сутність економічної категорії „національна економіка” / Р. В. Яковенко, В. О. Буряк // Матеріали за 7-а міжнародна научна практична конференція [„Найновите научни постижения – 2011”]. (Софія, Болгарія, 17-25 березня 2011 р.). – Софія : „Бял ГРАД-БГ” ООД, 2011. – Том 8 : *Икономики.* – С. 72–74.
43. *Яковенко Р. В.* Сфера послуг : класифікація та економічна роль в умовах сьогодення / Р. В. Яковенко, Ю. Р. Тютюник // Тези доповідей викладачів, аспірантів та співробітників на XLV науковій конференції 17 квітня 2014 року. – Кіровоград : КНТУ, 2014. – С. 76–80.
44. *Яковенко Р. В.* Конвертованість валюти та економічна безпека держави / Р. В. Яковенко, К. О. Новакова // Тези доповідей студентів і магістрантів на XLVIII науковій конференції 17 квітня 2014 року. – Кіровоград : КНТУ, 2014. – С. 757–759.
45. *Яковенко Р. В.* Використання досвіду міжнародних організацій в процесі регулювання розвитку людського потенціалу / Роман Яковенко // *Розвиток економічної думки : зб. наук. праць.* – 2008. – Вип. 1. – С. 6–10.
46. *Яковенко Р. В.* Методологія дослідження людського потенціалу в умовах світової фінансової кризи / Роман Яковенко // *Розвиток економічної думки : зб. наук. праць.* – 2009. – Вип. 2. – С. 6–15.
47. *Яковенко Р. В.* Традиційний та інтелектуальний капітал / Р. В. Яковенко, О. В. Яцун // *Розвиток економічної думки : зб. наук. праць.* – 2010. – Вип. 3. – С. 237–244.
48. *Яковенко Р. В.* Інформатизація в Україні : основні напрями, тенденції, проблеми / Р. В. Яковенко, К. В. Самсонова // *Розвиток економічної думки : зб. наук. праць.* – 2011. – Вип. 4. – С. 40–50.

49. Маньковська В. Я. Конкурентоспроможність економіки України на світовому ринку / В. Я. Маньковська, Р. В. Яковенко // Розвиток економічної думки : зб. наук. праць. – 2011. – Вип. 4. – С. 149–157.
50. Стецик Ю. В. Вплив міграції робочої сили на міжнародні економічні відносини / Ю. В. Стецик, Р. В. Яковенко // Розвиток економічної думки : зб. наук. праць. – 2011. – Вип. 4. – С. 177–183.
51. Оврашко О. С. Інформаційні технології в системі подолання економічних криз / О. С. Оврашко, Р. В. Яковенко // Розвиток економічної думки : зб. наук. праць. – 2011. – Вип. 4. – С. 196–203.
52. Могилей А. О. Система державного управління науково-технічним розвитком / А. О. Могилей, Р. В. Яковенко // Розвиток економічної думки : зб. наук. праць. – 2011. – Вип. 4. – С. 215–222.
53. Яковенко Р. В. Позитивні очікування України від вступу до ЄС / Р. В. Яковенко // Розвиток економічної думки : зб. наук. праць. – 2012. – Вип. 5. – С. 25–29.
54. Яковенко Р. В. Моніторинг громадської думки щодо вступу України в ЄС / Р. В. Яковенко // Розвиток економічної думки : зб. наук. праць. – 2012. – Вип. 5. – С. 60–65.
55. Яковенко Р. В. Україна та міжнародні економічні організації / Р. В. Яковенко // Розвиток економічної думки : зб. наук. праць. – 2012. – Вип. 5. – С. 76–92.
56. Яковенко Р. В. Конвертованість валюти та економічна безпека держави / Р. В. Яковенко, К. О. Новакова // Тези доповідей студентів і магістрантів на XLVIII науковій конференції 17 квітня 2014 року. – Кіровоград : КНТУ, 2014. – С. 76–80.
57. Яковенко Р. В. Шляхи активізації залучення іноземних інвестицій / Р. В. Яковенко, К. О. Семенюк // Матеріали за 11-а міжнародна научна практична конференція [„Новината за напреднали наука – 2015”]. (Софія, Болгарія, 17-25 травня 2015 р.). – Софія : „Бял ГРАД-БГ” ООД, 2015. – Том 5 : Економіки. – С. 17–19.
58. Яковенко Р. В. Розвиток галузевих ринків в умовах глобалізації / Р. В. Яковенко, О. В. Щельник // Розвиток економічної думки : зб. наук. праць. – 2015. – Вип. 8. – С. 67–72.
59. Яковенко Р. В. Проблеми глобалізації та форми їх прояву / Р. В. Яковенко, Н. Д. Бірзул // Розвиток економічної думки : зб. наук. праць. – 2015. – Вип. 8. – С. 91–100.
60. Яковенко Р. В. Сальдо зовнішньої торгівлі послугами / Р. В. Яковенко, В. Ю. Соловійова // Materiały XII Międzynarodowej naukowo-praktycznej konferencji [„Strategiczne pytania światowej nauki – 2016”]. (Перемишль, Польща, 7-15 лютого 2016 р.). – Przemysł : Nauka i stadia, 2016. – Vol. 2 : Ekonomiczne nauki. – С. 64–66.
61. Яковенко Р. В. Вимірювання результатів економічної діяльності в умовах сучасних цивілізаційних зрушень / Р. В. Яковенко // Облік і контроль в управлінні підприємницькою діяльністю : Матеріали IV Міжнародної

- науково-практичної конференції, 19-20 травня 2016 р. – Кіровоград : Ексклюзив-Систем, 2016. – С. 281–283.
62. *Яковенко Р. В.* „Людина економічна” та її еволюція / Р. В. Яковенко // Тези доповідей викладачів, аспірантів та співробітників на XLVII науковій конференції 14 квітня 2016 року. – Кіровоград : КНТУ, 2016. – С. 19.
 63. *Яковенко Р. В.* Сфера послуг : проблеми функціонування та економічна роль в умовах сьогодення / Р. В. Яковенко, Х. В. Сігова // Економічні перспективи підприємництва в Україні : збірник матеріалів Всеукраїнської інтернет-конференції. 27-28 жовтня 2016 р., м. Ірпінь. – Т 1. – Ірпінь : УДФСУ, 2016. – С. 192–195.
 64. *Яковенко Р. В.* Новітні підходи до організації наукової роботи студентів / Р. В. Яковенко // Викладання економічних дисциплін в умовах глобалізації та європейської інтеграції України : збірник матеріалів Міжнародної науково-методичної конференції, 02 червня 2017 р., – Харків : ХНАДУ, 2017. – С. 84–85.
 65. *Яковенко Р. В.* Дидактика паралельного засвоєння економічних знань та вивчення англійської мови / Р. В. Яковенко // Викладання економічних дисциплін в умовах глобалізації та європейської інтеграції України : збірник матеріалів Міжнародної науково-методичної конференції, 02 червня 2017 р., – Харків : ХНАДУ, 2017. – С. 103–104.
 66. *Яковенко Р. В.* Військова агресія як інструмент протистояння цивілізаційним змінам / Р. В. Яковенко // Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції „Проблеми формування та розвитку інноваційної інфраструктури : виклики постіндустріальної економіки”, Львів, 18-19 травня 2017 р. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2017. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – С. 458–459.
 67. *Яковенко Р. В.* Проблемні питання методології сучасних економічних досліджень / Р. В. Яковенко // „Сучасні проблеми економічної теорії, маркетингу та моделювання соціально-економічних систем” : Матеріали Першої Всеукраїнської науково-практичної конференція (заочної), м. Кропивницький, 28-29 квітня 2017 року. – Кропивницький : „Ексклюзив-систем”, 2017. – С. 114–117.
 68. *Яковенко Р. В.* Моделі визначення рівня глобалізації на різних щаблях / Р. В. Яковенко, В. А. Мицюк // „Сучасні проблеми економічної теорії, маркетингу та моделювання соціально-економічних систем” : Матеріали Першої Всеукраїнської науково-практичної конференція (заочної), м. Кропивницький, 28-29 квітня 2017 року. – Кропивницький : „Ексклюзив-систем”, 2017. – С. 124–126.
 69. *Старкіна О. Д.* Ринок інформаційних технологій в Україні : стан та проблеми / О. Д. Старкіна, Р. В. Яковенко // Облік і контроль в управлінні підприємницькою діяльністю : Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції, 19-20 вересня 2017 р. – Кропивницький : Ексклюзив-Систем, 2017. – С. 169–171.

15. Інформаційні ресурси

1. *Quality of Life Index* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www1.internationalliving.com/qofl2010/>.
2. *Офіційний сайт* Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.parlament.org.ua.
3. *Офіційний сайт* Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.
4. *Офіційний сайт* інвестиційної компанії Concorde Capital [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.concorde.com.ua.
5. *Офіційний сайт* Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.bank.gov.ua.
6. *Офіційний сайт* Світового банку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://web.worldbank.org>.
7. *Офіційний сайт* Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.minfin.gov.ua.
8. *Науковий блог* НаУ „Острозька академія” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://naub.org.ua>.
9. *Шлемко В. Т.* Економічна безпека України: сутність і напрямки забезпечення : монографія / В. Т. Шлемко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/book/rozdil/rozd08.html>.
10. *Барановський О. І.* Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізм забезпечення) / О. І. Барановський [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.lib.ua-ru.net/inode/p-2/39006.html>.
11. *Кульпінський С.* Роль фінансової безпеки України в поглибленні інтеграційних стосунків з європейськими країнами / С. Кульпінський [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.uceps.org/ua/show/251/>.
12. *Методика* розрахунку рівня економічної безпеки України // Офіційний сайт Міністерства економіки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=97980.
13. *Ніколаєв Є. Б.* Про предмет теорії інформаційної економіки / Є. Б. Ніколаєв // Матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. [„Проблеми формування нової економіки ХХІ століття – '2010”]. – Економічні науки. – Дніпропетровськ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ir.kneu.kiev.ua:bitstream/2010.pdf>. – Про предмет теорії інформаційної економіки.
14. *Аналітична записка* „Конкурентоспроможність України : оцінка Всесвітнього економічного форуму” (за Звітом про глобальну конкурентоспроможність 2010-2011). Департамент економічного аналізу та прогнозування 12.10.2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/Publication/econom/WEF%20Global%20Comp_ness%202010_1120.pdf.
15. *Конкурентоспроможність України* у відображенні рейтингів міжнародних організацій [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.amk.gov.ua.
16. *Кореспондент.net* – інформаційний портал № 1 в світі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ua.korrespondent.net/bbc/1127322-cini-na-harchi-i-yak-mozhe-dopomogti-ukrayina>.

17. *Урядовий портал* України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.kmu.gov.ua.
18. *Конвенції і Рекомендації* Міжнародної організації праці. – Т. 1–2 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ilo.org/>. – Конвенція МОП „Про основні цілі і норми соціальної політики” № 117.
19. *Економічна правда* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.epravda.com.ua.
20. „*Самые инфляционные валюты*” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rate1.com.ua/ekonomika/finans/202/>. – Назва з титул. екрану.
21. *Ukrainian Economic Trends Forecast : 2012* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ru.davinci.org.ua/news.php?new=336&ev>. – Назва з титул. екрану.
22. *Офіційний портал* Всеукраїнської Асоціації „Моя Україна” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.my-ukraine.org/> – Назва з титул. екрану.
23. *Головатюк В.* Інвестиційний клімат в Україні : політичні ризики / В. Головатюк, М. Чурилов. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.socis.kiev.ua/ua/publications/alias-20.html>. – Назва з титул. екрану.
24. *Проблема* законодавчого забезпечення охорони інтелектуальної власності в Україні // [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.fic.kiev.ua/EventsUA/200103221.html>.
25. *Головний сервер* Європейського Союзу EUROPA [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://europa.eu.int>.
26. *Рада* Європейського Союзу [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ue.eu.int>.
27. *Європейська Комісія* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://europa.eu.int/comm>.
28. *Суд* Європейського Союзу [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.curia.eu.int>.
29. *Європейський Центральний Банк* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ecb.int>.
30. *Європейський соціальний фонд* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://europa.eu.int/comm/dgs/employment_social/index.html.
31. *Офіс статистики* Європейських Співтовариств [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://europa.eu.int/comm/eurostat>.
32. *Міжнародний валютний фонд (МВФ) (The International Monetary Fund)* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.imf.org.
33. *Організація об'єднаних націй (ООН) (United Nations Organization)* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.un.org.
34. *Світова організація торгівлі (СОТ) (The World Trade Organization)* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.wto.org.
35. *Група Світового банку (The World Bank Group)* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.worldbank.org.
36. *Міжнародний банк реконструкції і розвитку (МБРР) (International Bank for Reconstruction and Development)* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.worldbank.org/ibrd.

37. *Багатостороннє агентство з гарантування інвестицій (БАГІ)* (The Multilateral Investment Guarantee Agency) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.miga.org.

38. *Конференція ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД)* (United Nations Conference on Trade and Development) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.unctad.org.

39. *Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР)* (The Organization for Economic Cooperation and Development) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.oecd.org.

40. *Статистична служба Європейської комісії (Євростат)* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.europa.eu.int.

41. *Business Cycle Indicators* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.globalexposure.com.

42. Яковенко Р. Чистая наука, психodelия и глобализация [Електронний ресурс] / Р. Яковенко. – Режим доступу : <http://tusovka.kr.ua/news/2017/07/03/chistaja-nauka-psihodelija-i-globalizatsija>. – Назва з титул. екрану.

43. Яковенко Р. Військова агресія – єдиний спосіб протистояння цивілізаційним змінам [Електронний ресурс] / Р. Яковенко. – Режим доступу : <http://www.ungazeta.info/?p=600>. – Назва з титул. екрану.

44. Яковенко Р. В. Використання досягнень Дж. М. Кейнса для зміцнення сучасної України [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко, А. О. Головатий. – Режим доступу : <https://surmasite.wordpress.com/2017/03/12/використання-досягнень-дж-м-кейнса-дл/>. – Назва з титул. екрану.

45. Яковенко Р. В. Роль теорії Карла Маркса у формуванні системи національної безпеки України [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко, А. О. Головатий. – Режим доступу : <https://surmasite.wordpress.com/2017/03/04/роль-теорії-карла-маркса-у-формуванні/>. – Назва з титул. екрану.

46. Яковенко Р. Значення наукової спадщини Фрідріха Ліста для сьогодення України [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко, А. О. Головатий. – Режим доступу : <https://surmasite.wordpress.com/2017/02/16/значення-наукової-спадщини-фрідріха/>. – Назва з титул. екрану.

47. Яковенко Р. Роль сучасного теоретичного знання для сучасної української економіки та людського розвитку [Електронний ресурс] / Р. Яковенко. – Режим доступу : <https://surmasite.wordpress.com/2017/06/05/роль-теоретичного-знання-для-сучасно/>. – Назва з титул. екрану.

48. Яковенко Р. В. Людський потенціал : національно-ментальні фактори [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://rk.kr.ua/ljudskii-potentsial-natsionalno-mentalni-faktori>. – Назва з титул. екрану.

49. Яковенко Р. В. Людський потенціал та економічна роль людини [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://tusovka.kr.ua/news/2017/09/08/ljudskii-potentsial-ta-ekonomichna-rol-ljudini>. – Назва з титул. екрану.

50. *Яковенко Р. В.* Взаємодія економічних та демографічних процесів : історія та сучасність [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://www.ungazeta.info/?p=1858>. – Назва з титул. екрану.

51. *Яковенко Р. В.* Екологічні чинники впливу на демографічні процеси [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://tusovka.kr.ua/news/2017/09/13/ekologichni-chinniki-vplivu-na-demografichni-protsesi>. – Назва з титул. екрану.

52. *Яковенко Р. В.* Демографічні процеси як об'єкт митно-тарифного регулювання [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://www.surma-ua.info/?p=2503>. – Назва з титул. екрану.

53. *Яковенко Р. В.* Роль демографічних показників у макроекономічному рахівництві [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://www.surma-ua.info/?p=2648>. – Назва з титул. екрану.

54. *Яковенко Р. В.* Механізм грошово-кредитного впливу на демографічні процеси [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://tusovka.kr.ua/news/2017/09/18/mehanizm-groshovo-kreditnogo-vplivu-na-demografichni-protsesi>. – Назва з титул. екрану.

55. *Яковенко Р. В.* Як за допомогою страхування можна впливати на демографічні процеси [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://rk.kr.ua/jak-za-dopomogoju-strahuvannja-mozhna-vplivati-na-demografichni-protsesi>. – Назва з титул. екрану.

56. *Яковенко Р. В.* Як за допомогою страхування можна впливати на демографічні процеси [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://www.surma-ua.info/?p=2690>. – Назва з титул. екрану.

57. *Яковенко Р. В.* „Людина” та „народонаселення” в системі сучасних економічних досліджень [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://tusovka.kr.ua/news/2017/10/07/-ljudina-ta-narodonaselennja-v-sistemi-suchasnih-ekonomichnih-doslidzen>. – Назва з титул. екрану.

58. *Яковенко Р. В.* Виробництво як середовище впливу на демографічні процеси [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://www.surma-ua.info/?p=3385>. – Назва з титул. екрану.

59. *Яковенко Р. В.* Механізм та суб'єкти соціально-економічного впливу на демографічні процеси [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://tusovka.kr.ua/news/2017/10/09/mehanizm-ta-sub-ekti-sotsialno-ekonomichnogo-vplivu-na-demografichni-protsesi>. – Назва з титул. екрану.

60. *Яковенко Р. В.* Територіальні чинники соціально-економічного впливу на демографічні процеси [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://www.surma-ua.info/?p=3549>. – Назва з титул. екрану.